

УДК 657

НАДХОДЖЕННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ: ВІДОБРАЖАЄМО ПО-НОВОМУ

Демчук О.М.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: *The article considers the changes in accounting for fixed assets . Change the order of operations documenting the movement of fixed assets and the order of their posting.*

Key words: *initial cost, non-current assets, source documents, budgetary organizations, fixed assets*

Постановка проблеми. Нові нормативні документи приносять нам нові вимоги і правила. З 1 січня 2015 року докорінно змінився порядок оприбуткування необоротних активів. Змінилися підходи до визначення первісної вартості таких об'єктів, також зазнали змін кореспонденція рахунків і порядок документування операції з їх надходження .

У зв'язку з цим виникло багато запитань. Які витрати включати до первісної вартості, а які – ні? Якими первинними документами оформляти введення в експлуатацію основних засобів?

Основні матеріали дослідження. Одиницею обліку основних засобів є об'єкт основних засобів, а саме:

- закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього;
- конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій;
- відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс - певну роботу тільки у складі комплексу, а не самостійно;
- інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється суб'єктом державного сектору.

Якщо один об'єкт основних засобів складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів.

Об'єкт основних засобів визнається активом, коли:

- існує ймовірність отримання суб'єктом державного сектору майбутніх економічних вигід, пов'язаних з його використанням, та/або він має потенціал корисності для суспільства;
- вартість об'єкта основних засобів може бути визначена.

Господарські операції з надходження, руху та вибуття основних засобів оформлюються суб'єктом державного сектору первинними документами, форми яких затверджені в установленому законодавством порядку.

Якщо для оформлення господарської операції типові форми первинних документів відсутні, то суб'єкт державного сектору складає такі первинні документи, які б містили обов'язкові реквізити, передбачені законодавством та іншими нормативно-правовими актами.

Порядок документального оформлення та відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій з надходження необоротних активів залежить насамперед від напрямків їх надходження, а саме:

- у результаті придбання за грошові кошти у постачальників;
- у вигляді безповоротної безоплатної допомоги, дарунка від фізичних та юридичних осіб;
- у результаті від безоплатного надходження за операціями з внутрішнього переміщення в межах органу, уповноваженого управляти об'єктами державної власності;
- у результаті виготовлення власними силами установи;
- у результаті обміну або часткового обміну.

Первісна вартість придбаних необоротних активів включає:

- суми, що сплачують постачальникам активів та підрядникам за будівельно-монтажні роботи;
- реєстраційні збори, державне мито та інші аналогічні платежі;
- суми ввізного мита;
- суми непрямих податків;
- витрати із страхування ризиків доставки основних засобів;
- витрати на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів;
- інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану в якому вони придатні для використання із запланованою метою.

Підставою для бухгалтерського обліку будь-якою господарської операції є первинний документ, який обов'язково оформляється під час здійснення операції. Об'єкт зараховується до складу необоротних активів лише після введення його в експлуатацію і оформляють Актом введення в експлуатацію необоротних активів.

Усі витрати на придбання, виготовлення, модернізацію, реконструкцію накопичують до введення в експлуатацію на рахунку 14 «Незавершені капітальні інвестиції в необоротні активи».

Первісною вартістю необоротних активів отриманих безоплатно від фізичних і юридичних осіб є їх справедлива вартість на дату отримання з урахуванням витрат на транспортування, установку, монтаж, налагодження та інші витрати, які належать до первісної вартості основних засобів, придбаних за плату.

Встановлення справедливої вартості:

- для землі та будівель - на рівні ринкової вартості;
- для машин та устаткування – на рівні ринкової вартості. У разі відсутності даних про ринкову вартість - відновлювальної вартості за вирахуванням суми зносу на дату оцінки;

- для інших основних засобів - відновлювальної вартості за вирахуванням суми зносу на дату оцінки;
- для нематеріальних активів – поточної ринкової вартості, за відсутності – оціночної вартості, яку підприємство сплатило би з актив.

Що стосується основних засобів безоплатно отриманих від інших бюджетних установ, то їх первісна вартість дорівнює первісній (переоціненій) вартості цих об'єктів згідно з обліковими даними установи, яка їх передала.

Висновки. Об'єкт основних засобів оцінюється за первісною вартістю, якою є:

- вартість придбання у разі придбання за плату;
- собівартість виробництва у разі самостійного виготовлення (створення);
- справедлива вартість у разі отримання без оплати від фізичних та юридичних осіб (крім суб'єктів державного сектору);
- первісна (переоцінена) вартість основних засобів у разі отримання без оплати від суб'єктів державного сектору;
- залишкова вартість переданого об'єкта основних засобів у разі отримання у результаті обміну на інший актив;
- умовна вартість у разі відсутності активного ринку.

Господарські операції з надходження, руху та вибуття основних засобів оформлюються суб'єктом державного сектору первинними документами, форми яких затверджені в установленому законодавством порядку.

Якщо для оформлення господарської операції типові форми первинних документів відсутні, то суб'єкт державного сектору складає такі первинні документи, які б містили обов'язкові реквізити, передбачені законодавством та іншими нормативно-правовими актами.

Відображення в бухгалтерському обліку операцій з надходження, руху та вибуття основних засобів здійснюється відповідно до Типової кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями, затвердженої в установленому законодавством порядку.

Література.

1. Конституція України від 28.06.96р. №2554к/96-ВР
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010р №2755-VI
3. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12.07.2001р №2658-III
4. Національне положення (стандарт бухгалтерського обліку в державному секторі) 121 «основні засоби», затверджене наказом Мінфіну від 12.10.2012р №1202
5. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене Мінфіном від 24.05.1995р. №88